

Dimecres, 13 de setembre del 2017

El sistema de la Seguretat Social és més sostenible a Catalunya que al conjunt de l'Estat espanyol

- En els darrers anys, l'envelliment progressiu de la població i la crisi han generat saldos negatius, però el dèficit per habitant a Espanya (389€ el 2016) dobla el de Catalunya (177€)
- A Catalunya, els factors del mercat de treball que incideixen sobre els ingressos són més favorables: té més població que treballa i que cotitza, i uns salaris més alts
- Des del 2013, el dèficit de les prestacions vinculades a cotitzacions socials s'ha reduït a Catalunya un 72,5%, i es preveu que en els propers anys continuï baixant

Un sistema de Seguretat Social exclusivament català seria més sòlid i més viable des d'un punt de vista econòmic que l'actual sistema espanyol. Així ho conclou l'estudi *Els fons de la Seguretat Social a Catalunya. Evolució Financera i principals indicadors que incideixen en la viabilitat de les pensions a Catalunya*, elaborat conjuntament pel departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda i pel departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

L'objectiu d'aquest document és valorar la situació financera del conjunt de la Seguretat Social a Catalunya i els aspectes que en condicionen la sostenibilitat. Per fer-ho, d'una banda s'analitza el comportament dels principals factors macroeconòmics vinculats a la sostenibilitat de les pensions (taxa d'atur, taxa d'ocupació i salaris, entre d'altres); d'altra banda, es mostra l'evolució dels ingressos i despeses del sistema en els darrers anys, en base a les dades de liquidacions publicades pel Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social i la Intervenció General de l'Estat (IGAE).

Factors que incideixen en la sostenibilitat del sistema

La despesa en pensions depèn bàsicament de tres factors: un factor demogràfic (la ràtio entre la gent gran i la gent en edat de treballar), un factor de mercat de treball i un factor institucional, que recull les característiques legals del sistema de pensions.

Catalunya presenta factors del mercat de treball molt més favorables que l'Estat espanyol, fet que contribueix a la viabilitat del seu sistema de Seguretat Social. **En concret, la taxa d'ocupació de 20 a 64 anys a Catalunya és d'un 70,1%** —semblant a les mitjanes de la UE i la OCDE—, **mentre que al conjunt de l'Espanya és del 63,9%**. El 2016, el 42,1% de la població a Catalunya estava afiliada a la Seguretat Social, mentre que a Espanya aquest percentatge era del 37,3%.

Dimecres, 13 de setembre del 2017

En tots els casos, els factors de treball a Catalunya són més positius que la mitjana estatal. Així, Catalunya té el 16% de la població espanyola, però compta amb el **17,3% de població ocupada, el 16,6 % de la població activa** i tant sols el **12,3% de l'atur registrat i el 13,6% de l'atur (EPA)**. A més, té el 21,9% de la contractació indefinida i el 17,8% de l'afiliació a la Seguretat Social.

Paral·lelament, **els salaris a Catalunya són, de mitjana, més elevats que a la resta de l'estat espanyol** i, per tant, més capaços de fer front a les pensions: el 2016, a Catalunya, cada afiliat va cotitzar de mitjana 6.365 euros, un 7,7% més que l'agregat a Espanya.

Gràcies a aquesta situació més favorable del mercat de treball, en un context de dèficit del sistema com l'actual, **Catalunya presenta un balanç de cotitzacions i prestacions més equilibrat que el d'Espanya, de forma que la dependència de recursos públics addicionals per finançar les prestacions** (transferències, endeutament, etc) **és molt menor**. En aquest sentit, cal recordar que el Fons de Reserva de la Seguretat Social, que va arribar a assolir un 6,2% del PIB espanyol el 2011 (66.000 M€), s'ha reduït en els darrers anys fins situar-se a l'1,4% del PIB a finals de 2016, essent la previsió que aquest 2017 quedi totalment liquidat.

Evolució dels ingressos i despeses de la Seguretat Social

L'anàlisi de l'evolució dels fons de la Seguretat Social en els darrers anys permet constatar la major sostenibilitat del sistema a Catalunya, si bé en aquest període tant el conjunt espanyol com la part catalana han generat saldos negatius. Això s'explica, en gran mesura, per dos factors: el progressiu envelliment de la població associat a l'augment de l'esperança de vida (factor estructural) i la crisi econòmica (factor conjuntural), que ha provocat la reducció de les cotitzacions socials que financen el sistema com a conseqüència de l'augment de l'atur, a la vegada que ha contribuït a elevar el nombre de perceptors. **Tanmateix, a Catalunya la Seguretat Social presenta un balanç menys negatiu que a Espanya.**

Fons de la Seguretat Social: Sistema de la Seguretat Social, SEPE i FOGASA

Saldos del conjunt de Fons consolidats

	Euros per habitant			% s/PIB		
	Catalunya	Espanya	(-Catalunya)	Catalunya	Espanya	(-Catalunya)
2013	-56	-248	-284	-0,2	-1,1	-1,3
2014	-112	-232	-254	-0,4	-1,0	-1,2
2015	-157	-283	-307	-0,6	-1,2	-1,4
2016	-177	-389	-430	-0,6	-1,6	-1,9

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la IGAE, Ministeri de Treball i SS i INE

El quadre mostra els saldos de la Seguretat Social a Catalunya, al conjunt d'Espanya i a Espanya sense Catalunya. S'observa que, en tots els anys, els saldos negatius a

Dimecres, 13 de setembre del 2017

Catalunya són inferiors, tant en relació a la població com en relació al PIB. **L'any 2016, el saldo negatiu de la Seguretat Social a Catalunya va ser de 177 euros per habitant, menys de la meitat que el registrat al conjunt d'Espanya (389 euros).** Si s'observen les dades d'**Espanya sense Catalunya, el dèficit esdevé encara superior (430 euros per habitant, 2,4 vegades més que a Catalunya).** Pel que fa als valors en relació al PIB, el 2016 el pes del dèficit català va ser del 0,6%, davant l'1,6% registrat en el cas de l'Estat i l'1,9% (més del triple) a l'Estat sense Catalunya.

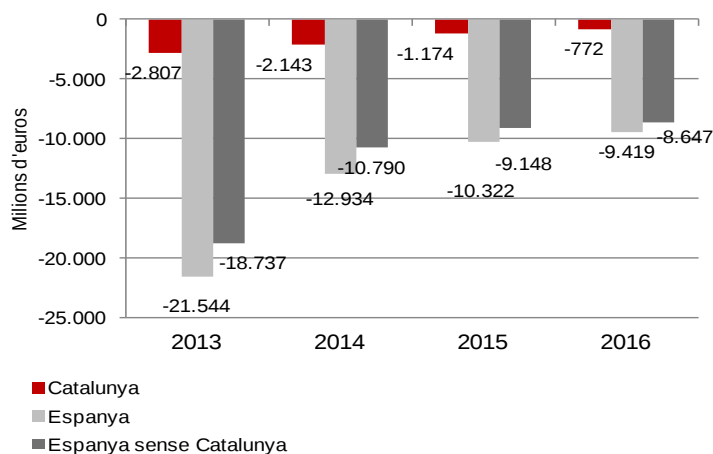
En termes absoluts, el 2016 el conjunt d'ingressos i despeses de la SS a Catalunya presenta un dèficit de 1.308 M€, el 7,2% del total d'Espanya (18.096 M€), un percentatge molt inferior al pes de la seva població (16%).

Fons de la Seguretat Social. Saldos (milions d'euros)

	Catalunya	Espanya	Espanya Catalunya/ (-Catalunya)	% Espanya
2013	-420	-11.541	-11.121	3,6
2014	-832	-10.763	-9.931	7,7
2015	-1.158	-13.150	-11.992	8,8
2016	-1.308	-18.096	-16.788	7,2

Font: IGAE i estimació

Les diferències entre la SS a Catalunya i Espanya també es posen de manifest quan s'analitza exclusivament la part contributiva del sistema, que és la que té un major pes sobre el total —en inclou les pensions de jubilació— i la que es finança mitjançant les cotitzacions dels treballadors. La progressiva recuperació de l'economia ha fet que, en el període 2013-2016, el dèficit entre les cotitzacions i les prestacions contributives s'hagi reduït un 72,5% a Catalunya, de 2.807 M€ a 772 M€, i es preveu que en els propers anys continuï baixant. A Espanya, la reducció ha estat de només el 56,3%.

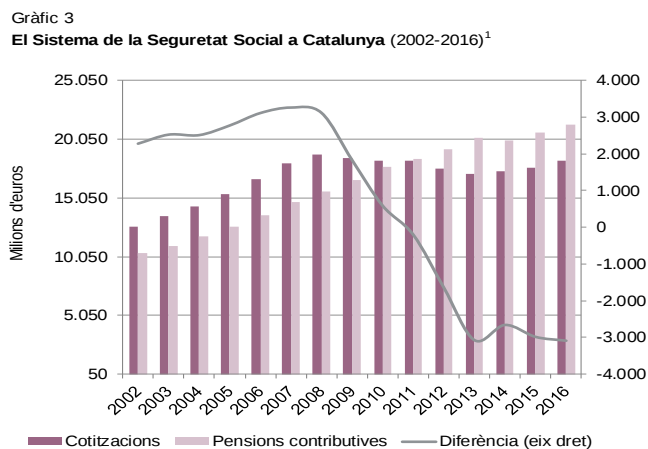
Dimecres, 13 de setembre del 2017

El repte de l'envelliment

El sistema de pensions a Espanya és de repartiment, igual que a la major part dels països desenvolupats. Això vol dir que les prestacions actuals es paguen amb els ingressos per cotitzacions actuals i que, en conseqüència, les cotitzacions dels pensionistes no estan acumulades enlloc. Aquesta circumstància ha fet que la crisi colpegés durament el sistema de pensions espanyol, ja que els ingressos per cotitzacions es van reduir dràsticament per l'augment de l'atur.

Tanmateix, el principal factor que condiciona el futur de les pensions és l'envelliment progressiu de la població associat a l'augment de l'esperança de vida, una tendència generalitzada als països desenvolupats i que ha elevat notablement els reptes per fer sostenibles els sistemes de pensions europeus.

El següent gràfic mostra l'evolució de les cotitzacions i pensions contributives a Catalunya des del 2002. El sistema català presenta importants superàvits fins als anys 2010-2011, quan la crisi inverteix la tendència. També s'observa com la despesa en pensions ha pujat ininterrompudament, en línia amb l'augment de l'envelliment registrat en el darrer segle. Els estudis indiquen que el procés s'intensificarà a partir del 2022 i fins al voltant de l'any 2050.

¹ Pensions contributives i cotitzacions de les Entitats Gestores i Tresoreria General
Font: Elaboració a partir del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Aspectes metodològics

Per elaborar l'estudi s'han utilitzat les agrupacions de la Seguretat Social, la més àmplia de les quals inclou el Sistema de la Seguretat Social, que gestiona les pensions de jubilació i altres pensions i subsidis, el SEPE (Servei Públic d'Ocupació), que gestiona les prestacions d'atur i el FOGASA (Fons de Garantia Salarial), que paga els salaris pendents de les empreses que fan fallida. Les dades analitzades abasten el període 2013-2016. D'una banda, s'ha considerat la part contributiva i la part no contributiva de la Seguretat Social, i d'una altra, l'agregat consolidat del conjunt de Fons d'acord amb els comptes de la Intervenció General de l'Estat (IGAE).

El document sencer es pot consultar [aquí](#)